

יומא סו. (המשנה) עד יומא סו: (המשנה)

ביאורי מושגים

עיקר מצות השעיר – האלכסנדריים חשוב שעיקר כפרת שעיר המשתחל היא בדחייתו לצוק ולכן הם דחקו במשלח להוציאו במהירות. אולם טעות גדולה היתה בידם שהרי להלכה השילוח עצמו לא מעכב ואם הגריל את השעיר והתוודה עליו ולא שילח כיפר השעיר. עצמיות הכפרה נעוצה בהגרלה ובייעוד של השעיר לשילוח (ולפי ר' יהודה גם בוידוי שמעכב), עצם השילוח למרות שהוא מצוה גדולה, בדיעבד אינו מעכב.

משנה

הוידוי על המשתלח

אחרי שגמר הכהן להזות לגמרי את דם הפר והשעיר הוא ניגש להתוודות על השעיר המשתלח.

נוסח הוידוי: אנה חטאו... עמך בית ישראל... ככתוב... לפני ה' זתסחר' כשהעם שמע את שם ה': היה כורע ואומר בשכמל"ו.

שילוח המשתלח

עם סיום הוידוי היה מוסר הכה"ג (דווקא בעזרה את השעיר למשלח, כולם כשרים לשלחו) (התנאים נחלקו האם בפועל נתנו גם לישראלים לשלחו) כדי להתחמק מהאלכסנדריים (שמרטו את צמרו של השעיר) עשו כבש

מדוע לא הזכירו בוידוי את הכהנים: ר' ירמיה: זוהי שיטת ר"י (הסבור שהכהנים לא מתכפרים בשעיר אלא בפר), אב"י: כהנים נכללים ב - 'עמך בית ישראל'

דיני השילוח המרכזיים

- 'איש' – גם ישראלי כשר לשלוח,
- 'עיתי' – יש להכינו לכך בער יוה"כ (ובדיעבד אם לא הכינו כשר)
- 'עיתי' – גם בשבת (כשהשה חלש מותר לסוחבו על כתפיו)
- 'עיתי' – גם בטומאה (מותר למשלח להכנס לעזרה בטומאה כדי לקחת את השעיר)

רפרם דייק מכאן שאיסור טלטול נוהג רק בשבת ולא ביוה"כ (הגמרא בכריתות יד. דחתה את דברי רפרם)

הכה"ג צריך למסור את השעיר למשלח בעזרה

דיני שילוח נוספים

- כשהשעיר חולה – לוקחו על כתפיו,
- כשהמשלח חולה – נותנים למישהו אחר לשלח,
- כשהשעיר לא מת מהנפילה – יורד למטה וממיתו

ר' אליעזר הגדול נשאל מה הדין בשלוש השאלות הללו אולם כיוון שלא שמע מרבתי תשובה לעניין זה - לא ענה לתלמידיו. (כך נהג ר"א בכל מקרה של שאלה שלא שמע עליה תשובה מרבתי)

חטא העגל

1. כל שבט לוי לא חטאו בחטא העגל (והכתוב שקבע 'האומר לאביו ולאימו לא הכיר' מתייחס לסביו מישראל)
2. העונש על חטא העגל התחלק לשלוש סוגים: סייף, מגיפה והדרוקן. העונשים באו לאדם בהתאם למידת מעורבתו בחטא.

